

влиянию извне. Эта стадия взаимосвязана с этапом контроля и оценки, который существенно зависит не только от интеллектуальной деятельности обучаемого, но и в значительной мере – от возможности проверять знания в диалоге с опытным преподавателем. Разумеется, обучаемый должен убедиться, прежде всего, сам в том, что разобрался в изучаемом учебном материале, понял его, запомнил основные положения, научился применять их на практике для решения практических задач. С другой стороны, активная роль преподавателя не менее существенна, поскольку его задача – не только убедиться в знаниях подопечного, но и, как при очном обучении, принять решение по корректировке программы обучения с тем, чтобы добиться наилучшего усвоения пройденного материала. К этапу контроля и оценки относится также и итоговый контроль, в процессе которого должен быть объективно определен достигнутый обучаемым уровень знаний. Итоговый контроль в дистанционном образовании имеет специфический нюанс: обучающий должен быть уверен, что на другом конце телекоммуникационной цепочки находится именно тот человек, который претендует на получение не только определенных знаний, но и документа (диплома, свидетельства, удостоверения, сертификата) об освоении образовательной программы. Известно, что даже при обычном обучении на стадии контроля и оценки приходится иногда предпринимать дополнительные меры по идентификации обучаемого. Конечно, данная проблема имеет место только в случае, когда по итогам дистанционного образования учащийся может получить официальный документ, свидетельствующий о приобретенной квалификации.

Стадия повторения предназначена для закрепления полученных обучаемым знаний и умений, доведения их до уровня навыков и опыта творческой деятельности. Этой же цели, но на более высоком уровне, служит стадия обобщения.

Литература

1. Дмитриев О.Н. Системный анализ в управлении: Научно-методическое и учебное издание / О.Н. Дмитриев. – М.: Доброе слово, 2005.
2. Титоренко Г.А. Информационные технологии управления / Г.А. Титоренко. – М.: ЮНИТИ, 2003.
3. Калачанова В.Д. Информационный менеджмент и системы автоматизации управления предприятием / В.Д. Калачанова, А.Л. Рыжко. – М.: Сбербанк России, 2002.
4. Каменнова М.С. Процессно-ориентированное внедрение ERP-систем. [Электронный ресурс] / М.С. Каменнова, А.И. Громов, А.В. Гуслистая // Режим доступа: <<http://quality.eup.ru/DOCUM3/pov-erp.htm>>.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАУКОВО- НАВЧАЛЬНИХ ПРОСТОРІВ

В.В. Манако, аспірант; Д.В. Манако, аспірант

Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України, м. Київ

У статті розглянуто проблеми впливу глобалізації на формування науково-освітніх просторів, призначення останніх. Узагальнено методологію розробки у межах науково-дослідних робіт Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій нових поколінь систем та середовищ, які входять до складу науково-освітнього простору

Глобалізація – об’єктивний процес, що має системний характер, тобто охоплює всі сфери життя суспільства. Він несе суспільству як переваги, так і негативні явища, суттєво впливає на розвиток інформаційного суспільства, і цей вплив має багатоаспектний характер. Глобалізація сприяє

інформатизації, розвитку загального науково-технологічного рівня країн. Виникають нові сектори виробництва у галузі розробки та використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) тощо.

Процеси глобалізації суспільства обумовлюють темпи розвитку системи освіти, формування електронного науково-освітнього простору, висувають нові вимоги до компетенцій, якості освіти, надання освітніх послуг, загально визнаних узгоджених кваліфікаційних вимог та якості навчання кожного на протязі всього життя [1]. Швидкі темпи розвитку інформаційного суспільства впливають на прискорення темпів впровадження інновацій різних рівнів та нових науково-технічних досягнень в процес освіти, тим самим продукуючи нові вимоги до окремих ланок підтримки освіти, оцінки її якості, розробки стандартів та рекомендацій, шляхів формування інтелектуального потенціалу, підвищення компетенцій тощо. Збільшуються вимоги до якості надання освітніх послуг на базі електронних науково-освітніх просторів. Інформаційне середовище швидко формує у людей нові звички, стереотипи поведінки, культурні запити і нові цінності. Формуються нові електронні мережеві співтовариства, які виробляють, постачають та використовують інформаційні ресурси і тим самим сприяють вертикальному та горизонтальному розвитку електронного інформаційного простору.

Використання технологій (інтелектуальних, педагогічних, інформаційних, управлінських тощо) фундаментально змінює не лише способи навчання, освіти, передачі і здобуття знань індивідуумами, організаціями, співтовариствами й інфраструктурами на всіх рівнях від локального до загальнонаціонального і глобального, але і висуває завдання здобуття нового, дуже важливого для подальшого розвитку знання: «Що таке сучасний науково-освітній простір, як він створюється і розвивається, яким законам розвитку підкоряється?».

Основне призначення науково-освітніх просторів – створення умов для реалізації всіх процесів, пов'язаних з: навчанням і здобуттям знань в сучасних умовах; розширенням доступу до навчання більшої кількості людей; одержанням можливості спільного використання знань; розвитком творчої діяльності тих, хто навчається, які відкриваються в рамках функціонування просторів завдяки використанню нових ІКТ; забезпеченням безперервної освіти; оптимізацією і динамізмом підготовки педагогічних кадрів і їх використання відповідно до потреб суспільства і держави. Глобальний науково-освітній простір можна розглядати по-різному, наприклад, як сукупність національних науково-освітніх просторів. На теперішній час на передній план виходять питання його наповнення програмно-технічними засобами, спеціалізованими середовищами та мережним освітнім ресурсом. Яким він буде, чи не виявляться величезні бюджетні вкладення в глобальні мережі марною тратою грошей – залежить вже не від постачальників телекомунікаційних послуг, а від ступеню науково-технічної обґрунтованості впроваджених рішень, від зацікавленості всіх суб'єктів науково-освітньої діяльності у його спрямованості на потреби освіти та відповідне інформаційне забезпечення. Цілеспрямований розвиток сучасного науково-освітнього середовища – каркаса глобального науково-освітнього простору, повинний базуватися на комплексній реалізації існуючих стратегічних моделей побудови інформаційного суспільства, створенні підходів і моделей розвитку економіки знань, а також здійсненні планів і принципів дій розвитку інформаційного суспільства в масштабах держави з урахуванням кращих зразків світового досвіду.

Дослідження, які проводяться на базі Міжнародного Центру, показують, що домінантою в розробці нових поколінь систем та середовищ, які входять до складу науково-освітнього простору повинен лежати системний підхід до організації людино-машинної взаємодії, заснований на приблизній моделі обробки інформації людиною, заснованою на процесорі ідеальної людини. Разом з обов'язковим використанням ІТ-стандартів, необхідно враховувати всі рекомендації в області ергономіки програмного забезпечення мультимедійних, призначених для користувача інтерфейсів. Перспективні системи повинні комплексно підтримувати: нові форми людино-машинної взаємодії, реалізовані на базі перспективні технології когнітивної підтримки користувачів; інтеграцію перспективних рішень в області підтримки комунікацій і засобів спільної розробки ресурсів; нові технології вирішення завдань навчання, значно розширювати можливості для підтримки виконання практичних робіт і оцінювання навчальних результатів (не лише

тестування); інформацію про результати безперервного самоудосконалення знань й умінь учня («електронний паспорт»); інформаційно-дидактичний базис безперервного навчання; технології вибору найбільш зручної траєкторії навчання на основі підбору найбільш відповідної моделі учня.

Зробимо деякі висновки. Глобалізація та розвиток інформаційного суспільства обумовлює створення та розвиток електронних інформаційних просторів. Електронний науково-освітній простір можна вважати його підпростором, який, в свою чергу, складається з електронних науково-освітніх просторів відповідних установ. В основі надання освітніх послуг лежать середовища надання освітніх послуг, які створюються на основі використання систем управління навчанням. Розвиток безперервного навчання неможливий без розвитку таких просторів і розробки перспективної науково-технічної бази. Реалізація науково обґрунтованих рішень на базі системного та процесного підходів, їх поєднання перспективними дидактичними теоріями є першим кроком до гарантування задоволення потреб різних категорій груп користувачів електронних науково-освітніх просторів.

Література

1. Гриценко В.И. Высшее образование в информационную эпоху: вызовы глобализации / В.И. Гриценко. – К.: «Академперіодика», 2009. – 28 с.

2. Гриценко В.И. Фундаментальные проблемы E-обучения / В.И. Гриценко. – К.: ВД «Академперіодика», 2008. – 38 с.

ЕЛЕКТРОННІ КУРСИ В СИСТЕМІ Е-НАВЧАННЯ

С.В. Резнік, аспірант

Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України, м. Київ

У статті подано погляд на роль Е-навчання та розробку методичного забезпечення електронних курсів

Процеси інформатизації та глобалізації сприяли появі системи електронної освіти. На розвиток даної системи суттєво впливають сучасні дослідження в галузі нових інформаційних та комунікаційних технологій. Електронне навчання (Е-навчання, E-learning) – один з найважливіших базисів розвитку сучасної освіти. Основним засобом праці в сучасному суспільстві є інформація. Як підкреслено у стратегічному рішенні Європейського співтовариства (Лісабон, 2000 р.), Європа має створити «найкомпетентнішу та динамічно керовану знаннями економіку в світі». Таке завдання вимагає відповідних конкретних заходів, концепцію яких сформульовано в розробленій Радою Європи ініціативі, що має назву «Е-навчання – розроблення освіти завтрашнього дня». Спільним рішенням Ради Європи та європейського парламенту в грудні 2003 р. цю ініціативу було трансформовано в багаторічну (2004–2006 рр.) програму, що отримала назву «Програма Е-навчання». Е-навчання є одним з найпоширеніших нині та найперспективніших видів дистанційного навчання.

Україна, що визначила свій європейський вибір одним з найперших пріоритетів, також не залишається осторонь процесу цих фундаментальних перетворень у галузі освіти. На сьогоднішній день E-learning є найбільш ефективним, в тому числі, й з економічної точки зору, інструментів організації навчання [1]. Крім того, E-learning – сукупність методів та інструментів, які мають свою специфічну методологію організації і роботи, свої проблеми і розв'язки. До інструментів E-learning, в першу чергу, відносять системи керування навчанням (Learning Management Systems), системи керування навчальним контентом (Learning Content Management System), електронні курси та інструменти для їх створення.